

Uitreiking Leuvense toneelprijzen 2012

Het algemeen juryverslag

Beste toneelgenoten,

Het zit er weer op, ons toneelseizoen. Dank aan alle toneelgezelschappen, voor het ten tonele brengen van een of meerdere stukken en dat wij daarop werden uitgenodigd. Want wij gaan graag naar toneel! Een hartelijke proficiat ook voor wàt jullie ten tonele brachten. We zagen 27 voorstellingen en apprecieerden iedere keer weer de inzet en gedrevenheid om er iets moois van te maken! Graag deel ik nu met u de beoordeling van het resultaat van al die inspanningen, in ons algemeen juryverslag.

Op zaterdag 22 oktober trokken **de Dijlezonen** het toneelseizoen 2011-2012 op gang. Zij mochten dit jaar 100 kaarsjes uitblazen voor hun even zoveelste verjaardag. Onze welgemeende en omvangrijke felicitaties! Als eerste productie van hun jubileumseizoen vergastten zij ons op **“HET LITTEKEN LIP”** van Pieter De Buysser, voorafgegaan door een aantal “preludes” op verschillende locaties in de Romaanse Poort. Alles in een regie van **Mauritz Kelchtermans**. De preludes kunnen we als sympathiek bestempelen en krijgen van ons een voldoende tot goed. “Het Litteken Lip” zelf, ervoeren we als een eerder emotie – en inhoudsloze voorstelling. Niet dat er per se een verhaal of boodschap moet zijn maar de filosofische uiteenzettingen werden ingestudeerd en zonder inleving gedebiteerd waardoor ze weinig teweeg brachten. Chapeau wel voor de prefecte kennis van de niet evidente tekst en het zelfzekere spel van de actrices. Het decor was verzorgd en de techniek fraai en afgewerkt.

Vrijdag 25 november kregen we een vroege **“SYLVESTERAVOND”** bij **Levet Scone**. Lode Pools schreef het stuk en **Bart Rasschaert** zorgde voor de regie. We mochten er toekijken op de oudejaarsavond – perikelen van een aantal bewoners in een appartementsblok. Het stuk is opgebouwd uit korte fragmenten. De overgangen waren weinig subtiel en regie en acteurs slaagden er niet in het publiek telkens opnieuw mee te voeren en te boeien. Er zat geen schwing in het geheel en een aantal fijne stukjes gingen volledig de mist in. Het merendeel van de cast, Lydia Leys niet te na gesproken, wist zijn personage niet te plaatsen en tot zijn recht te laten komen. Technisch zat het meestal goed. Wij ervoeren dit als een redelijk zwakke toneel avond met wat te weinig aandacht voor goed acteerwerk. We merkten wel dat er met liefde aan gewerkt was en da’s veel waard.

*(Op zaterdag 26 november bracht de **jeugd van Hojapa** “FRANKENSTIEN OF HET GEHEIM VAN SMRTINWSK” op de planken. Marc vertelt hier straks meer over.)*

Zondag 27 november speelde **Toneel Heverlee** **“JUFFROU TANIA EN ANDERE VERHALEN”** van Arne Sierens. **Francis Ringelé** regisseerde. De eenakter “Juffrouw Tania” werd doorspekt met andere korte stukken van Arne Sierens geserveerd, wat op zich wel werkte. Alleen bracht dit talrijke wissels met zich mee die, alhoewel slim en origineel bedacht, de actie en de inleving tegenwerkten. De meeste acteurs wisten doorgaans raak te typeren en het alledaags volkse, rauwe en grappige in hun personages naar boven te halen. Niet altijd even overtuigend weliswaar, soms wat te proper en braaf. Al bij al kregen wij een mooie productie te zien, verzorgd in al zijn facetten, technisch perfect.

Op vrijdag 2 december trakteerde **Toneel4** ons op “heavy shit”, aldus regisseur **Jonas Van Thielen**. **THE CRUCIBLE** van Arthur Miller bleek inderdaad zware kost. Heksenjacht, valse beschuldigingen, rechtszaken, overspel, ophangingen en massahysterie waren enkele ingrediënten voor de waanzinnige trip waarin Jonas Van Thielen zijn publiek heeft meegezogen. Filmisch, vindingrijk en afgewerkt in beeld gebracht in een indrukwekkend decor dat voldoende ruimte bood aan de grote cast. Decor, belichting en muziek ondersteunden perfect de donkere en lugubere sfeer. Er werd sterk geacteerd, op enkele uitzonderingen na. Volgens sommigen onder ons was de acteerstijl iets te bombastisch en teatraal. De acteerprestaties van Eric-Jan Vandesande, Guy Struyven, An Evrard, Rudy Mensaert, Sien Ameel en Marieke Vandeven echter hebben ons allen aangegrepen. We zagen een sterk stuk, sterk geregisseerd en bijgevolg ... sterk gebracht.

Zaterdag 3 december zagen we het eerste luik in het Dario Fo – seizoen van **de Reynaertghesellen**. Met “**DE TOEVALLIGE DOOD VAN EEN ANARCHIST**” verplaatste regisseur **Vital Schraenen** het Italië uit de jaren 70 naar het huidige België. Hij deed dat met succes, zonder afbreuk te doen aan de ingenieuze en vlijmscherpe humor van het stuk en in overeenstemming met de geest van Fo. Het geheel werd erg creatief en origineel in beeld gebracht. Muziekkeuze, kledij en attributen waren doordacht en functioneel. De acteerprestaties haalden een hoog niveau, met een heel aparte speel – en spreekstijl, in een razend tempo. Opmerkelijk was de prestatie van Steven Devillé. Als minpunt ervoeren wij de verzwakte aandacht van het publiek naar het einde toe. Dat heeft zeker te maken met de lengte van het stuk maar ook met het zwakkere spel in die laatste meters. Het een zal wel met het andere te maken hebben en kon in ieder geval de pret niet bederven.

Donderdag 8 december trakteerde het **Buurtteater** ons op “**DE WINTER ONDER TAFEL**” van Roland Topor. Dit stuk met absurde ondertoon waarin Topor het gammele immigrantenbeleid hekelt, is een goede keuze voor een aangename theateravond maar regisseur **Pieter Gasia** heeft er niet uitgehaald wat er in zit. Spel en zeggingswijze bleven afstandelijk, erg braaf en aan de oppervlakte. Van enige spanning tussen de hoofdpersonages was weinig voelbaar. De idee om beelden uit de film ‘The Immigrant’ van Charly Chaplin te tonen tijdens de scènewissels en op het eind van het stuk te laten samenvloeien met het spel op de scène is op zich erg goed gevonden, maar de uitvoering ervan was onafgewerkt en amateuristisch. De fragmenten duurden ook veel en veel te lang.

Zaterdag 21 januari stond de jeugd van **Stekelbaars** op de planken in de Schouwburg met “**MINOUS**”. -> Marc

De tweede Dario Fo bij de **Reynaertghesellen** zagen we op vrijdag 13 januari. “**GEZICHTSVERLIES**”, is een stuk tegen de kapitalistische almacht en schijn democratie. Dat dit alweer wat gedateerde en erg lange stuk toch kon boeien is zeker de verdienste van regisseur **Marnic Bardyn**, meester in de comedia dell’arte. Hij maakte er een schouwspel van met levende poppen, het hoofdpersonage hing een poosje letterlijk aan touwtjes. Erg inventief en origineel, ook op technisch vlak. Marnic Bardyn haalt uitstekende acteerprestaties uit zijn aan een hels tempo, erg mimisch acterende en immer gesticulerende cast. Vooral Edelhard Moens viel ons op, maar ook Katrien Devillé, Annemie Salu en Tina Dens acteerden sterk. Ondanks de inventieve regie sloop de verveling in deel 2 langzaam binnen, misschien omdat het poesjenel – gebeuren op dit deel niet zo vlot toepasbaar was of gewoon omdat het tweede deel sowieso... minder sterk is. De lichte verzwakking naar het einde toe veranderde echter weinig aan het feit dat dit een erg te smaken toneelavond was, bekroond met een staande ovatie van een tevreden publiek.

Vrijdag 20 januari brachten de Dijezen “EQUUS van” Peter Shaffer in een regie van Julie Godts. Marc vertelt daarover dadelijk meer.

Toneelvrienden De Lo pakten op Zaterdag 28 januari uit met “**TANTE MARTHA’S LAATSTE WIL**” van Fitzgerald Kusz. Paul De Wijngaert zorgde voor de regie. Dit stuk gaat over geld en wat het met een mens doet. De auteur is een volksmens, zijn stukken echte volksstukken. De regisseur heeft ervoor gekozen het stuk te brengen in stripverhaalstijl waardoor het volgens ons niet echt tot zijn

recht kwam. Veel van het door de schrijver bedoelde lachwekkende van zijn volkse personages ging hierdoor verloren. De meeste acteurs wisten niet echt blij met hun rol en kwamen niet over. Gert Bonkowski, in zijn rol van Noël, deed dat wel. Erg sterke prestatie van Gert. Ook Ann Desmet had grip op haar personage Nadine, en viel ons in positieve zin op. Licht en geluid zaten er hier en daar opvallend naast, make-up en kledij daarentegen waren dik in orde.

Vrijdag 10 februari, Levet Scone - DE GOLF + -> Marc

Op zaterdag 11 februari mochten we nog een keer onder tafel duiken, dit keer bij **Toneel Heverlee**. Topor's "**WINTER ONDER TAFEL**" werd er geregisseerd door **Eva Van Hoecke** en **Dirk Reynaerts**. Zij brengen dit stuk als een optimistisch sprookje, een onschuldig liefdesverhaal met wat humor, wat tragiek maar vooral veel liefde. De actie verliep eerder traag en monotoon zonder veel hoogtes en laagtes. Wij misten bezieling en animo. Technisch liep alles perfect, een prachtige enscenering, schitterende belichting en fijn gekozen muziek. Een heel erg mooie productie maar wat te kinderlijk naïef.

Vrijdag 17 februari waren we te gast in "**THE LITTLE SHOP OF HORRORS**" van Howard Ashman en Alan Menken. **Musicalcompagnie Mithe** werd geregisseerd door **Steven Devillé**. Plot en cast overtuigden niet helemaal in deze productie en technisch heeft het al juister gezeten bij Mythe. De speelruimte was erg klein voor wat er allemaal op moest gebeuren. Allerlei weliswaar snugger bedachte trucjes werden aangewend, maar de acteurs bleven mekaar voor de voeten lopen. En dat belemmerde hen om voluit te gaan. Wij waren niet echt wild van deze productie maar we genoten op tijd en stond van een aantal heerlijk aanstekelijke, goed uitgevoerde liedjes en choreografieën en van een beduidend aantal mooie, sfeervolle en grappige scènes. Goeie regie maar te weinig ruimte om het allemaal ten volle en met de nodige zwier tentoon te spreiden.

Zaterdag 10 maart Tovikito LAY ALL YOUR LOVE ON ME + -> Marc

Op vrijdag 16 maart waagde **Hojapa** zich aan "**KINDEREN VAN KARTON**" van Luc Kerkhofs. **Johan Couwelier** stond in voor de regie. Ondanks de tragische inslag is "Kinderen van karton" een volks toneelspel, door jong en oud te smaken. De regisseur heeft er echter weinig opbouwends mee gedaan. Hij heeft het stuk bewerkt tot een langdradig schouwspel. De bewegingsregie was pover, statisch en repetitief. Ingelaste, overbodige, zelfs ongepaste scènes maakten het stuk onnodig langer. Er werd homogeen maar spijtig genoeg op laag niveau geacteerd. Er was zonder twijfel enig talent aanwezig maar met een onervaren regisseur kwam dat er niet uit. Ook de techniek was eerder amateuristisch.

Zaterdag 17 maart vergastte het **Vaartteater** ons op "**VERMIST**" van Walter van den Broeck. Het regiedebuut van **Mike Versonnen** zal bij het Vaartteater en zijn publiek niet onopgemerkt voorbij gaan. De regisseur leidde met zijn personenregie de vrij homogene cast tot erg genietbare prestaties met een volgehouden, vlot tempo en een consequente en aangehouden typering van de verschillende personages. Een behoorlijke bewegingsregie en een fijn oog voor de technisch afwerking. Het Vaartteater bracht ons een verrassend goede productie, we zijn benieuwd naar de volgende.

Op dinsdag 20 maart presenteerden de **Reynaertghesellen** hun derde Dario Fo product: "**MISTERO BUFFO**". Sommigen van de juryleden hadden liever een meer gedurfde en frisse benadering gezien. De woorden oubollig en langdradig zijn gevallen maar de meerderheid was het erover eens dat regisseur **Steven Beersman** ons een geanimeerde avond bezorgde. Hij benaderde in zijn visie sterk de spelstijl en het opzet van Dario Fo: volks, komisch, satirisch en vooral speels. Mooi geënceneerd en met livemuziek. Onze grote bewondering gaat uit naar de jonge en beloftevolle cast. Heel homogeen, met enorm veel enthousiasme en sterk doorleefde personages. Een bijzondere vermelding, naast de lovenswaardige prestatie van de hele cast, gaat uit naar Frans Konings, als de Zot en Noortje Baselet als Maria. En vergeten we zeker Els Corvers niet als noemenswaardige soliste piano en zang.

Zaterdag 24 maart Dijlezonen (jeugd) HAMLET + -> Marc

Zaterdag 21 april keken we bij het Buurtheater naar „STILTE AUB „ van Michael Frayn. Aan Marc om u daar straks meer over te vertellen.

Op vrijdag 20 april voerde **Levet Scone “DE AMAZONES”** van Jean-Marie Chevret ten tonele. Lydia Leys regisseerde. Met deze komedie is al behoorlijk wat afgelachen, maar je moet ze als komedie weten te regisseren anders wordt het al gauw een saai en langdradig praatstuk zonder veel inhoud... Spijtig genoeg was dat laatste bij Levet Scone het geval. De tekstkennis was wel perfect en de dialogen verliepen vlot maar daar bleef het bij. Een van de mindere producties van Levet Scone van wie we gewoonlijk beter te zien krijgen ...

*Donderdag 26 april bracht **Willighe Vanckenis “WHAT THE BUTLER SAW”** van Joe Orton. Ook hier gaat Marc straks verder op in.*

Vrijdag 27 april zagen we bij **Toneel Heverlee “DE ZELFMOORDENAAR”** van Nikolaj Erdman. Vital Schraenen regisseerde deze scherpe tragi - komedie. Dit stuk werd knap gebracht. Erg originele scenografie, oog voor detail, knappe personenregie, goeie typering van de personages. Helaas was de cast niet erg homogeen in prestaties. Sommigen gingen er echt over en konden hun personage niet waar maken, anderen zwalpten zo'n beetje tussen goede en slechte acteermomenten. Chapeau wel voor Guy De Smedt als Simon en Rita Sepelie als Mariette Simons. Geen denderende maar wel genietbare avond bij Toneel Heverlee.

Op vrijdag 27 april donderde het bij **de Dijlezonen. “DHONDERT”**, de afsluiter van hun eeuweestseizoen werd geschreven en geregisseerd door **Marleen Vandepuut**. Zij dook in de archieven van de stad Leuven en van de Dijlezonen. Daaruit puurde zij een aantal anekdotes en dialogen en ook wat poëzie. We kregen erg mooie live muziek van de Trinit Singers en veel geslaagde actie op de scène. Wij hielden hier een positieve indruk aan over.

Donderdag 3 mei brachten **de Reynaertghesellen** twee eenakters van Dario Fo: “NIET ALLE DIEVEN KOMEN ONGELEGEN” en “EEN DOODGEWONE DAG”. Beide geregisseerd door Barbara Vandendriessche. **Een doodgewone dag** wist ons niet helemaal te overtuigen. Wat een hilarische komedie, bevolkt door personages met een stevige hoek af, had kunnen zijn ging wel in de richting maar raakte nooit echt doel. Het ritme zat wat fout, de schwung ontbrak, attributen en kledij waren een beetje slordig en technisch zat het er ook niet altijd op. Erg knappe prestatie wel van Katrien Devillé. **“Niet alle dieven komen ongelegen”** ervoeren we als een erg amusante voorstelling, meestal op goed tempo gebracht door een cast die de personages en absurde situaties alle eer aandeed. Alle acteurs voeren op koers, vooral Erwin Demuyne wist zijn personage bijzonder grappig te brengen. De enthousiaste reacties uit het publiek bleven dan ook niet uit.

Vrijdag 4 mei zagen we bij **Toneel4 “SNEL DE LES VAN DE STOELN WANT DE KONING STERFT”**. Regisseurs **Annelore Stubbe** en **Isabel Vervoort** weefden drie stukken van **Ionesco** door mekaar en kwamen zo tot één voorstelling. Niet simpel! Logica ontbrak totaal, de absurde teksten waren vaak niet te volgen met het verstand. Wat echter niet lukte voor het verstand, lukte wonderwel voor het gevoel. Een onverklaarbaar medeleven werd ontlokt door de ingenieuze en liefdevolle bewerking van de stukken, de meesterlijke regie, de sterke acteurs. Afgemeten juist zaten ze in zeggings, beweging en mimiek. De liefde voor de acteerkunst en het bewegingstheater was expliciet voelbaar. Waar het voor het publiek op aankwam was van te genieten van de zeven fantastische acteurs, de tekst tot zich te laten komen en er, onbewust, toch wel even over na te denken. Erg origineel, erg creatief, erg indringend.

Vrijdag 25 mei zagen we bij **Musicalcompagnie Mithe** onze laatste voorstelling van dit seizoen. **CITY OF ANGELS** van Cy Coleman, David Zippel en Larry Gelbart is een zeer ambitieus project: een grote musical met veel personages, talrijke locaties, een hoop dubbelrollen, een ingewikkeld dubbel plot en moeilijke zangpartijen. Misschien iets te ambitieus voor Mithe en regisseur **Lies Vallaeys** en iets te

groots voor de kleine speelruimte waarover zij beschikten. Het daaruit volgende herhaaldelijk moeten af- en aanbrengen van decorstukken werkte redelijk afremmend en storend. De songs werden veelal met charisma gebracht, de acteerprestaties waren iets minder. Mythe heeft misschien net niet genoeg ervaring en kunde in huis om deze musical ten volle te laten zien en klinken maar gezien de beschikbare middelen en talenten ging het absoluut de juiste richting uit. Dikke pluim voor de goesting, de durf en de enthousiaste en gedreven uitvoering!

Zo, dat waren ze... alle 27 ... 't is te zeggen, 22. We zagen ook nog 5 jeugdproducties die Marc, samen met nog het een en ander, seffens zal bespreken. Bij leven en welzijn, tot volgend jaar!

De Kleine Prinsprijs 2012

Beste toneelvrienden,

Het is goed dat jullie zo talrijk naar hier zijn gekomen. Het is fijn dat jullie tot nu toe zijn blijven zitten. Want nu komt het spannende gedeelte: de uitreiking van de Leuvense Toneelprijzen.

En zoals het eigenlijk hoort beginnen we met de jeugd, met “De Kleine Prinsprijs”. Met deze prijs bekronen we de verwondering, de fantasie en het enthousiasme van onze jeugdige toneelspelers. Maar meteen is het ook een schouderklop voor de talrijke volwassenen die de jeugd begeleiden in hun leerproces.

Het stadsbestuur van Leuven wil het belang van deze jeugdproducties onderstrepen door een bedrag van 500 euro te schenken aan de beste jeugdproductie van het afgelopen seizoen.

We zagen dit seizoen niet minder dan vijf jeugdproducties. Ik geef nu een kort verslag van iedere productie in volgorde van optreden.

De eerste productie was “Frankenstein” van Hugo Matthysen bij Hojapa in een regie van Wim Poeck.

Een knotsgek verhaal van een lichtjes geschifte auteur. Vele “volwassen verenigingen” hebben zich daar al de tanden op stukgebeten. Ook voor de jeugd van Hojapa was dit hoog gegrepen. Misschien een tikkeltje te hoog. Maar met hun jeugdige enthousiasme hebben ze voor een aangenaam en vooral kleurrijk spektakel gezorgd. Een aantal opvallende acteersprestaties doen het beste voor de toekomst verhopen. We denken aan Britt Nijs als de burgemeester Znjerp, Wouter Verlaeckt als Frankenstein, Matthias Paternoster als Mon, het monster en Jeroen Verlaeckt als Igor, de blinde kluizenaar. Hier is beslist talent aanwezig. Hojapa werkt al een aantal jaren met de jeugd. We hopen dat ze dit blijven doen. Op termijn zullen ze daar zeker de vruchten van plukken.

De tweede productie was “Minoes” van Annie M. G. Schmidt door Kindertheater Stekelbaars in een regie van Roel Lauwens.

Een hartverwarmend, humoristisch verhaal. Stekelbaars maakte er een genietbare voorstelling van, vol spannende avonturen van zingende zwervkatten, pratende poezen en betoverende muziek.

De eerste regie van Roel Lauwens was met deze musical meteen een schot in de roos. Hij vormde jonge en oudere acteurs tot een homogene groep, die sterk acteerde. De choreografie van de poezen was knap, de zang vrij goed verzorgd. Kledij en rekwisieten waren perfect gekozen; décor en belichting waren mooi. Er waren vooral bij de klank wel enkele storende mankementjes maar de spelers lieten zich hierdoor niet afleiden. En bij de cast een speciale pluim voor Sarah Vander Eeken als een schitterende Minoes maar ook voor Sarah Vluymans als Fluf en Wibert Roedolf als Tibbe.

Wij zijn er zeker van dat regisseur Roel Lauwens met deze bonte bende nog spetterende voorstellingen zal maken. We kijken er naar uit.

De derde productie was “De Golf” van Ron Jones bij Levet Scone in een regie van Luc De Rick.

Met deze productie heeft Levet Scone absoluut niet voor de gemakkelijke weg gekozen. Een leraar geschiedenis geeft les over Nazisme en Hitler. Om de leerlingen alles beter te laten begrijpen, besluit hij een experiment uit te voeren en hen aan de lijve te laten ondervinden wat men kan bereiken met macht. Het experiment loopt echter totaal uit de hand.

Regisseur Luc de Rick was gebeten door dit waargebeurde verhaal en probeerde deze thematiek over te brengen op de jeugdige cast. Misschien was het allemaal nog ietsje te braaf, misschien kon de latente dreiging nog iets groter. Maar hoe dan ook zorgde deze voorstelling voor pittige discussies, ook onder de jeugd.

Het is lovenswaardig dat Levet Scone ook met de jeugdproducties borg staat voor een grote diversiteit, dat zij daarbij risico's durven nemen en dat zij misschien mede daardoor ook hun grenzen proberen te verleggen.

De vierde productie was “Lay all your love on me” ontstaan uit improvisaties bij Tovikito in een regie van Annelies Bruneel en Filip Tielens.

Een hartstochtelijke en kwetsbare voorstelling over de liefde in al haar facetten. Op een huwelijksfeest blijkt het trouwend koppel niet aanwezig te zijn. Even wordt er op hen gewacht maar dan nemen de spelers de liefde in eigen handen en wordt het hun feest.

We zagen een voorstelling met een structuur maar zonder een rechtlijnig verhaal. Een aantal knappe scènes verloren aan kracht doordat ze te lang werden uitgesponnen. Soms kwam het geheel ook een tikkeltje verwarrend over.

Een aantal van de spelers en speelsters stonden voor de eerste keer op de scène, dansten voor de eerste keer voor en tussen het publiek. Geen gemakkelijke opgave.

Wat wij, samen met het jonge regisseursduo het mooiste vonden aan de spelers is hun kwetsbaarheid en hun “goesting” die straalt uit hun blinkende ogen.

De laatste productie was “Hamlet” van William Shakespeare bij Dzippie in een regie van Willy Wuyts.

Shakespeare toegankelijk maken voor de jeugd; diezelfde jeugd laten proeven van klassiekers en hen er daarenboven ook nog enthousiast voor krijgen. Het is geen sinecure. Het is niet aan iedereen gegeven. Maar Willy Wuyts bezit die gave al tientallen jaren. Ging dit gemakkelijk? Zeker niet: het was zwoegen en zweten met een bonte bende luidruchtige enthousiastelingen. Maar uiteindelijk speelden ze Hamlet: een jonge verfrissende versie van de eeuwenoude klassieker. Hamlet is in deze versie een eigentijdse jongen die zich staande moet houden in alle ruzies en intriges die zijn familie heeft aangetast. In een dergelijke versie kunnen jongeren zich herkennen, gaan ze voluit.

Niet alle scènes waren even sterk; niet alle scènwissels even functioneel. Een verklaring daarvoor is uiteraard de zeer grote bezetting met spelers en speelsters van zeer variabele leeftijd. Dat Dzippie een echte kweekvijver is voor opkomend talent wordt nog maar eens bewezen door enkele sterke acteursprestaties zoals Livio Loonbeek als Hamlet en Liesa Verbiest als Gertrude.

De Dijlezonen hebben met Dzippie een diamantje dat ze in de watten moeten leggen, dat ze moeten koesteren.

Bij het einde van dit overzichtje wil de jury benadrukken dat ze altijd met veel plezier naar de jeugdproducties gaan. Soms zien we echt heel goede producties. Soms is het ook wat minder en zijn er tal van tekortkomingen. Maar is dit erg? Nee, helemaal niet. Integendeel zelfs. Want in dit verband zou ik, vooraleer het woord te geven aan de schepen van cultuur, willen besluiten met een quote van Leonard Cohen, één van mijn grote inspiratiebronnen:

“There is a crack, a crack in everything
That's how the light gets in.”

Marc Smet 9 juni 2012

Namens de jury van de « De Kleine Prinsprijs »:

Georges Christens

Karen Crabbé

Marie Goossens

Yolanda Mattheus

Jos Oleo

Marc Smet

Euripidesprijs 2012

Beste toneelvrienden,

Nu volgt het verslag van de jury betreffende de genomineerde producties voor de Euripidesprijs 2012. Ik ben blij dat ik weer enkele minuten voor jullie mag staan. Dat ik jullie in naam van mijn collega-juryleden mag toespreken. Dat ik de lof kan zingen van alle mensen die achter de schermen meewerken aan de producties: zij die kaarten verkopen, die timmeren, grimeren, souffleren. Dat zij eigenlijk een productie mogelijk maken. Dat zij zonder meer een grote ruiker zonnebloemen verdienen.

De jury is na rijp beraad zoals men dat noemt, na nachtelijke bijeenkomsten in donkere Leuvense kroegen uiteindelijk toch tot een consensus gekomen. Drie producties worden genomineerd voor de Euripidesprijs 2012. Die nominatie is een optelsom van een aantal factoren: de kwaliteit van het stuk, de regie, de acteerprestaties en de techniek. En uiteraard zijn hier altijd verschillende meningen over: zowel bij het publiek als bij de jury. Maar hoe dan ook: *alea iacta est*. En sinds kort hoeven we het Latijn niet meer te vertalen.

Het stadsbestuur van Leuven had in dit gezegende verkiezingsjaar twee grote doelstellingen: de heraanleg van het Fochplein – Rector de Somerplein en de financiering van de Leuvense toneelprijzen. Met een geldprijs van 1000 euro voor de Euripidesprijs en met 350 euro voor de twee andere genomineerden werden onze verwachtingen zeker en vast ingelost. Waarvoor onze welgemeende dank.

In volgorde van optreden bespreek ik nu de drie producties. Als de vertegenwoordigers van de verenigingen hun plaats hebben ingenomen op het podium, worden zij onder een spervuur van goedbedoelde vragen bedolven door Lennaert. Daarna wordt de winnaar van de Euripidesprijs 2012 bekend gemaakt.

De eerste nominatie gaat naar « Equus » van Peter Shaffer bij de Dijlezonen in een regie van Julie Godts.

Als een paard in de ogen van een jongeman een god wordt. Als de éénwording met dat lievelingspaard het opperste genot is. Als de geest in waanzin op hol slaat. Dan staat niet alleen de jonge man maar ook de psychiater in het donker.

Dit is Equus, een fantastisch stuk: spannend, sterk opgebouwd, met vele lagen. Maar het is een groot risico om dit stuk te spelen. *Conditio sine qua non* om dit project te doen slagen zijn immers een zeer goede regie en dito hoofdrolspelers. En precies deze elementen waren aanwezig bij de Dijlezonen. De regie van Julie Godts was schitterend: zowel beeldregie als personenregie. Zij heeft oog voor details, oog voor mooie beelden. Zij maakt door haar regie weer eens duidelijk dat een goed resultaat afhangt van keihard werken. Dat precies tekent haar aanpak: een gedrevenheid waarmee ze haar acteurs en actrices besmet en die op hun beurt weer de hele zaal weten mee te slepen. Over de kwaliteit van de hoofdrolspelers zal ik het later nog hebben. Maar daarnaast zijn ons ook Roos Wuyckens opgevallen als Dora Strang en Tine Wijnants als Hester Salomon. Een zeer dikke en welverdiende pluim ook voor Jasper Driesmans die op aangrijpende wijze het paard Nugget neerzette. Impressionant en met grote waardigheid. En in één adem vermelden we de jongeren en hun indrukwekkende paardenchoreografie.

Technisch was deze productie ook prima: mooi decor; sobere, indringende muzikale ondersteuning; mooie sfeervolle belichting. Een speciaal applaus voor de ontwerpers en makers van de « paardekoppen ». Schitterend.

Kwatongen zullen beweren dat de Dijlezonen deze nominatie te danken hebben aan de viering van hun honderdjarig bestaan. Niets is minder waar. Daarmee zouden we deze productie oneer aandoen. Eigenlijk hebben de Dijlezonen, als krasse honderdjarige, ons, hun publiek, deze productie als « een kado met een grote strik » aangeboden.

Mag ik daarom een dankbaar applaus voor De Dijlezonen en Equus.

De tweede nominatie gaat naar « Stille a.u.b. » van Michaël Frayn bij het Buurtheater in een regie van Rudi Geerkens.

« Stille a.u.b. » is een heerlijke komedie, een klassieker bijna. Door vele verenigingen gebracht, door vele verenigingen verkracht. Ook door sommige beroepsgezelschappen. Buurtheater bracht een zeer

eigenzinnige versie en daar is absoluut niets mis mee. Regisseur Rudi Geerkens trok volledig de kaart van de slapstick en de herkenbaarheid. Zijn regie was origineel bedacht, vol van fijne vondsten. Hij liet zijn acteurs en actrices spelen in een hels tempo, in schitterend samenspel en met uitstekend getypeerde personages. Zo liet hij zijn cast doen waar ze goed in zijn. Als voorbeeld hiervan vermelden we de twee toneelmeesters Jos en Lionel die onweerstaanbaar grappig waren terwijl ze toch een ietsiepietsie zichzelf konden blijven.

Op technisch vlak werden we getraakteerd op een zeer origineel décorontwerp. Zonder het verwachte draaiplateau maar met een publiek dat van plaats diende te wisselen. Ontelbare attributen – ja zelfs sardienen – en een immense variatie aan kledij die zo « over de top » was dat het supergrappig werd. Tot slot verraste de regisseur ons nog met een totaal herwerkt derde bedrijf, zowel naar vorm als naar inhoud. De hele ploeg speelde het stuk met de nietsverhullende titel « Ganz Blot » ergens in Zuid-Duitsland. De geur van braadworst kwam ons bijna tegemoet. Even vreesden we dat Angela Merkel vanuit de coulissen zou opduiken maar zoveel onheil werd ons uiteindelijk bespaard.

« Stilte a.u.b. » was echt topamusement, een glimlach op ons doorgroefd gelaat, een verademing in deze donkere tijden, een schaterlach in onze ogen.

Mag ik daarom een daverend applaus voor het Buurtheater en « Stilte a.u.b. »

De derde nominatie gaat naar « What the butler saw » van Joe Orton bij Willighe Vanckenis in een regie van Jerry Olbrechts.

Joe Orton leidde een losbandig, exuberant leven in Londen tot hij in 1967 op 34-jarige leeftijd het hoofd werd ingeslagen door zijn vriend en minnaar. Zijn laatste toneelstuk « What the butler saw » werd postuum opgevoerd. Het is een klucht maar de humor is bedoeld als agressie. Agressie tegen de structuren, tegen de autoriteit. Hij zou blij zijn als een straatkind als hij wist dat zijn klucht, die het gevoel van veiligheid aan stukken scheurt, vandaag nog voor volle zalen wordt opgevoerd in Londen. En hij zou, conform zijn wilde levenswandel, ook blij zijn met de eigenzinnige aanpak van Jerry Olbrechts bij Willighe Vanckenis.

Want dat is het woord : eigenzinnig. De groep werkte twee jaar aan deze voorstelling : veel tijd voor nadenken, reflecteren, filosoferen, interpreteren. Het was eraan te zien : alles was tot in de perfectie afgewerkt : de speelstijl, het décor, de rekvisieten. Een nadeel is misschien dat het publiek die voorbereidingstijd niet heeft gehad en wat overdonderd wordt door het geheel, het niet direct kan plaatsen.

Maar toch zagen we een bijzonder aparte, gedurfde, verrassende, wilde en bewonderenswaardige voorstelling. Waanzinnig bijna. En daar ging het juist over.

Nagenoeg homogene acteerpresetaties op hoog niveau waren noodzakelijk om dit project te laten slagen. Willighe Vanckenis heeft zeer goede acteurs en actrices. Misschien toch een speciale vermelding voor Sander Briké die zich nagenoeg bloot gaf in een trietje van rollen. Een zeer goede prestatie, ook door het samenspel met de rest van de sterke cast.

Iedereen van het publiek dat rond het speelveld zat had een individuele kijk op dit geheel. Het heeft een tijdje geduurd vooraleer we beseften dat deze overdonderende ervaring één van de beste producties van het afgelopen jaar was.

Mag ik daarom een warm applaus voor Willighe Vanckenis en « What the butler saw. »

Marc Smet 9 juni 2012

Namens de jury van de « Euripidesprijs »

Georges Christens

Marie Goossens

Karen Crabbé

Yolanda Mattheus

Jos Oleo

Marc Smet

Fiere Margrietjuweel 2012

Beste toneelvrienden,

Nu volgt het verslag van de jury over de vijf genomineerden voor het “Fiere Margrietjuweel 2012”.

Sommigen vinden een acteur of actrice briljant, virtuoos zelfs. Anderen oordelen dat dezelfde acteerkunsten “er ver over zijn”. Sommigen vinden iemand sober spelen, heel beheerst; anderen vinden hetzelfde dan weer “veel te onderkoeld”. Deze inleiding om even te situeren hoe moeilijk het soms is om een eensgezinde visie te krijgen op een acteerprestatie. Wij, de jury, zagen dit seizoen knappe, ontroerende, meeslepemde, hilarische en bij de keelgrijpende acteerprestaties. Maar... we waren het niet altijd eens. En dat is helemaal niet erg. Maar echte kwaliteit komt toch boven drijven en zo zijn we uiteindelijk bij de vijf genomineerden beland.

We brengen de verslagen in alfabetische volgorde. Na ieder “verslag” komt de genomineerde naar voren. Wanneer zij alle vijf op het podium zitten, zal Lennaert aantonen dat journalistiek en humor wel degelijk met elkaar te verzoenen zijn. Daarna wordt de uiteindelijke winnaar bekend gemaakt en ontvangt hij het Fiere Margrietjuweel 2012.

De eerste nominatie gaat naar Elias Bosmans voor zijn rol van Alan Strang in Equus bij De Dijlezonen in een regie van Julie Godts.

Ontkiemd bij de jeugd van de Dijlezonen, vooral onder leiding van Willy Wuyts en Marleen Simon, gevoed met de meststoffen op “den boerenbuiten” bij “Kinderen in de mist” en tot volle bloei gekomen als Dijlezoen onder de artistieke vleugels van Julie Godts. Dit is in een notedop de voorlopige carrière van Elias. Voorlopig, want eigenlijk is het nog maar een begin. Indien we goed zijn ingelicht is Elias, met zijn zeventien levensjaren, de jongste genomineerde in de geschiedenis van het Fiere Margrietjuweel.

Hij speelde het complexe personage van Alan op een adembenemende manier. Zijn mimiek is zonder meer verbluffend. Indringende ogen. Ogen die meer vertellen dan duizend woorden. Misschien kan er aan zijn taalzuiverheid nog wat gewerkt worden, maar hij weet nu reeds tenvolle wat timing is, wat doseren inhoudt. Het schijnt allemaal zo vanzelfsprekend, zo natuurlijk te gaan. Hij durft zich ook te smijten. Hij durft voluit te gaan. En toch is het geen overacting. Want het blijft geloofwaardig. Meer nog, hij raakt het publiek, grijpt het bij de keel.

Het samenspel met Jo Matthijs levert flitsend vuurwerk. Het brengt hen als duo naar ongekende hoogten. Het bezorgt ons staaltjes van absoluut toptoneel.

Elias Bosmans is een geboren acteur. Maar hij is ook leergierig, sterk gemotiveerd en een vat vol emoties. Onder deskundige leiding, zoals deze keer van Julie Godts, staat hem nog een mooie toekomst te wachten.

Mag ik daarom een daverend applaus voor Elias Bosmans en de Dijlezonen.

De tweede nominatie gaat naar Steven Devillé voor zijn rol van de Zot in “De toevallige dood van een Anarchist” bij De Reynaertghesellen in een regie van Vital Schraenen.

De rol van de zot, de nar, de jongleur, de harlekijn is één van de spilfiguren in het werk van Dario Fo en dus ook in dit toneelstuk. Het gaat eigenlijk om het alter ego van Dario Fo, zelf een begenadigd acteur. Deze rol spelen in het Nederlands, een taal die iets stroever is dan het Italiaans, is een loodzware opdracht.

Steven Devillé, die we naast de scène kennen als een eerder stille en bescheiden man, ontpopte zich op het podium bijna tot een spraakwaterval en leverde een grootse prestatie bij zijn interpretatie van De Zot.

Met een ongelofelijk enthousiasme viel hij van de ene rol in de andere. Het meest opvallende is dat hij daar zelf wel echt van genoot. De spelvreugde spatte van het podium af. Het is een feit dat hij deze goede prestatie kon leveren mede doordat hij perfect ondersteund werd door zijn prima tegenspelers. De mimiek van Steven is fantastisch; zijn oogjes – of was het er maar één - zijn guitig en schalks; zijn lichaamstaal spreekt boekdelen.

Het publiek heeft een warme sympathie voor deze speelse nar maar toch is de humor, zoals vaak bij Fo, een vehikel om bepaalde dingen aan te klagen.

De prestatie van Steven Devillé zorgt ervoor dat deze productie nog lang blijft nazinderen.

Mag ik daarom een hartelijk applaus voor Steven Devillé en De Reynaertghesellen.

De derde nominatie gaat naar Jo Matthijs voor zijn rol van psychiater in Equus bij De Dijlezonen in een regie van Julie Godts.

De rol van psychiater is een zeer moeilijke rol, niet alleen door de massa tekst die dan nog helemaal niet "bekt", maar vooral door de complexiteit van die rol en de valkuilen die daarmee gepaard gaan. Hij speelt voortdurend in de schaduw van de meer in het oog springende Alan.

En Jo blijft dat doen. Hij probeert zijn jonge tegenspeler niet weg te spelen, niet te overbluffen. Hij laat hem scoren. En tegelijk maakt hij zelf een evolutie door. De man die in het begin de touwtjes in handen heeft verliest geleidelijk zijn grip, zijn vertwijfeling neemt toe en hij komt uiteindelijk zelf in het oog van de storm te staan.

Zijn taal is nagenoeg perfect en zuiver. Zijn mimiek en bewegingen gedoseerd en subtiel. Het samenspel, vooral met Alan, levert onvergetelijke toneelmomenten op.

Wij bewonderen Jo Matthijs. Als voorzitter van een vereniging die, zoals ze ons zelf hebben verteld ter gelegenheid van hun jubileumproductie, berucht is om al 100 jaar veel te eten, nog meer te drinken en heel veel ruzie te maken. Maar we bewonderen hem nog veel meer voor deze rol van psychiater: voor zijn métier, voor zijn vakkennis, voor zijn subtiliteit, voor zijn soberheid, voor zijn aangename stem, voor zijn aangrijpende tragiek... kortom voor het "toneelbeest" dat hij in feite is.

Een warm applaus voor Jo Matthijs en de Dijlezonen.

De vierde nominatie gaat naar Edelhard Moens voor zijn dubbelrol van Antonio en de Dubbelganger in Gezichtsverlies van Dario Fo bij De Reynaertghesellen in een regie van Marnick Bardyn.

Edelhard Moens is de speler die in de Leuvense regio het best Dario Fo benadert. Dit is een gedurfde uitspraak, maar toch... Hij heeft er de kop voor, de ogen, de haartooi, de présence, de stem en – vergeef me de uitdrukking- ook "het bakkes" voor. En dit is zonder meer als compliment bedoeld. Maar dit is op zich geen garantie op succes. Het blijft iedere keer zwoegen en zweten, hard werken en voortdurende concentratie. In deze productie van "Gezichtsverlies" heeft Edelhard eens te meer bewezen uit het goede hout te zijn gesneden. Met een perfecte taal, een vlekkeloze uitspraak en een onnavolgbare mimiek nam hij het publiek mee in deze rollercoaster. Daarin werd hij toch heel goed geholpen door zeer goede tegenspelers en – speelsters. Zij gaven dikwijls de voorzet waarop hij kon scoren. Onze favoriete scène was degene waar hij zijn verhaal vertelde aan Lucia: in een razendsnel tempo, met grappige dialogen en met een groot uitbeeldingsvermogen.

Het is dankzij de schitterende acteerprestaties van Edelhard Moens en andere Renards dat de opeenvolgende producties van deze Dario Fo - marathon niet zijn uitgegroeid tot een echte "Fo - bie". Mag ik een overdonderend applaus voor Edelhard Moens en de Reynaertghesellen.

De laatste nominatie gaat naar Bart Sahuc voor drie rollen, nl. Koning Nesko, Pop Professor en Oude man in "Snel de les van de stoelen want de koning sterft" van Ionesco bij Toneel 4 in een regie van Annelore Stubbe en Isabel Vervoort.

Ga niet in één of andere catalogus op zoek naar de titel van dit werk. Het bestaat niet. Het is immers het resultaat van een mixing, van een blending van drie stukken van Ionesco. Het hoe en waarom hiervan staat hier niet ter discussie. We hebben het over het acteren. En hier werd knap geacteerd. Door de hele cast. Met daarbij nog iets extra voor Bart Sahuc die drie rollen voor zijn rekening nam. Hij rolde heel vlot van de ene rol in de andere. Je zag hem genieten. De goesting om dit te spelen droop ervan af. Zijn ogen straalden. En dit alles wordt overgebracht op de medespelers en op het publiek.

Bart heeft een zeer mooie taal en zijn articulatie is vlekkeloos. Vooral mimisch is hij uitzonderlijk sterk. Hij kan spreken zonder iets te zeggen.

Deze uitzonderlijke prestatie is het resultaat van keihard werken en dat is er ook aan te zien. Het is zoals het knappe regisseursduo het verwoordde: we willen een verhaal brengen met humor en vooral met spelers die de broek van hun gat spelen en die met hun eigen passie voor theater het publiek meetrekken in de enthousiaste waanzin die wij hen opleggen. En dé exponent van deze enthousiaste waanzin was zonder enige twijfel Bart Sahuc.

Mag ik daarom een oorverdovend applaus voor Bart Sahuc en Toneel 4.

Marc Smet 9 juni 2012

Namens de jury van het "Fiere Margrietjuweel":

Georges Christens

Karen Crabbé

Marie Goossens

Yolanda Mattheus

Jos Oleo

Marc Smet